

ЕТИЧНИ ПРИНЦИПИ И ПРАВИЛА В ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНАТА ПРАКТИКА В БЪЛГАРИЯ

ИРИНА ЛАЗАРОВА, БАКПП

-
- Каква е разликата между официалните определения за етика и нашето интуитивно схващане какво е етично и какво не е ?
 - Как се оцелява в обществена среда, в която по-чести са примерите за неетично поведение?
 - Как тези примери повлияват неусетно толерантността ни към неетичното?

-
- Професионалната етика е ценностно-нормативна теория за поведението на хората в дадена професия.
 - Тя изследва, описва, анализира, сравнява, систематизира и развива по специфичен начин ценностите в дадена професия.
 - Ключови са онези норми, които в най-голяма степен допринасят за постигане на крайните цели в съответната професия, като същевременно съчетават и координират интересите на всички страни, които тя засяга, а не само на работещите в тази област.

- Оценката на професионалното поведение се прави през призмата на категориите: “правилно-неправилно”, “добро-зло”, “полезно-вредно”, “справедливо-несправедливо” и т.н.
-

- Поведението, което в най-голяма степен допринася за постигане на обществено значимите цели на професията и съчетава интересите на всички страни, които имат отношение към нея, се оценява като морално като “дължимо поведение”. Затова в основата на професионалната етика обикновено се поставя категорията “**професионален дълг**”. Тя подчинява всички останали морални норми и изисквания.

ПРОЕКТ НА ЕВРОПЕЙСКАТА АСОЦИАЦИЯ ПО КОГНИТИВНА ТЕРАПИЯ (ЕАВСТ)

- емпирично натрупани доказателства за огромни различия между етичните ценности в практикуването на психотерапия (в частност СВТ) в различните европейски страни
- Голямо количество жалби и въпроси отправени към етичния комитет на ЕАВСТ
- Установено сериозно разминаване между официално обявените етични принципи и норми в практикуването на психотерапия и реалното придържане към тях в ежедневната практика
- Липса на обособено обучение по етика в психотерапията в рамките на тренинг програмите по СВТ

Обичайна практика \neq добра практика

Обичайна практика \neq етична практика

В следващите слайдове можете да видите някои извадки от въпросника на ЕАВСТ за изследване на етичните вярвания на терапевтите.

19. Целувате клиента като форма на поздрав.

20. Приемате поканата на клиента да присъствате на значимо за него събитие (например на сватбата му).

21. Изпращате поздравления на клиентите си за празниците по поща, електронна поща и т.н.

22. Приемате малки (евтини) подаръци или цветя от клиенти.

23. Впускате се в сексуален контакт с клиент, който идва за терапевтична сесия.

17. Говорите с клиента за проблемите, които Ви тревожат в момента.

18. Впускате се в сексуална връзка с бивш клиент, който е завършил терапията си преди две или повече години.

25. Забравяте да получите информирано за съгласие за съвместна работа в началото на терапията.

26. Не защитавате адекватно (напр. с код) мобилния си телефон, в който съхранявате данните за контакт с клиентите си.

27. По време на терапевтична сесия мислите за нещо, което не е свързано с клиента, защото клиентът е скучен.

28. Без да го обсъждате продължавате да работите с клиента, въпреки че всички предварително набелязани цели на терапията са изпълнени.

29. Позволявате на клиенти да натрупат голям дълг от неплатени сесии.
30. Правите комплименти за външния вид на клиента по време на сесия с цел повишаване на самочувствието му
31. Говорите по мобилния си телефон по време на сесия с клиент.
32. Предоставяте терапевтични услуги на непълнолетен клиент без съгласието на родителите му
33. Говорите с романтичния си партньор за Ваши клиенти, без да разкривате самоличността им.
34. Покачвате цената на услугите си без предварително да уведомите клиентите.
35. Търсите информация за клиентите си в интернет.
36. Карате клиентите си да заплащат пропуснатите сеанси.
37. Записвате сесиите, без да сте получили разрешение от клиентите си за това
38. Позволявате на клиентите си да се свързват с Вас по всяко време на деня в случай на криза.
39. По-заможните ви клиенти заплащат повече от обичайната цена на сесията.
40. Съхранявате клиентски данни в домашния си компютър, който се използва и от останалите членове на семейството Ви.
41. Говорите за Ваши клиенти с колегите си на обществени места (например в кафене).
42. Давате паричен заем на клиент, който има сериозни финансови проблеми.

43. Приемате ценен (скъп) подарък от клиенти

44. Третирате хомосексуалността като патология.

45. Говорите за Ваш клиент с колегите си без съгласието на клиента.

46. Провеждате сесия с клиент на обществено място, където не можете да гарантирате поверителност

47. Предоставяте специални привилегии само на някои клиенти (например по-дълги сесии).

48. Говорите по мобилния си телефон с клиент за проблемите му, докато вървите по улицата.

49. Предупреждавате романтичния партньор на Ваш клиент, че клиентът има ХИВ, без съгласието на клиента

50. Не водите адекватна документация за клиентите си

51. Непреднамерено разкривате поверителна информация за клиентите си

52. Прилагате микроагресия срещу клиент от различна култура (например разказвате вицове за хората от неговата култура)

53. Давате съвети на клиента как да предостави терапевтична помощ на лице с психично разстройство

54. Нарушавате принципа на конфиденциалност, за да съобщите на родителите, че Вашият непълнолетен клиент взема наркотици

55. Автоматично предполагате, че Вашият клиент е хетеросексуален.

56. Налагате Вашите собствени ценности на клиентите си.

57. Не се съобразявате с религиозните убеждения на клиента, ако откриете, че те не са добри за него

58. Избягвате да приемете определени категории клиенти (например тези с личностно разстройство, със зависимости и т.н.).

59. Предоставяте психотерапевтични услуги на "черно" (избягвате плащането на данъци).

60. Забравяте съществена информация за клиентите и те забелязват това.

ЕТИЧНИ СТАНДАРТИ

- Етични стандарти и публична отговорност
- Етични стандарти в професионалните отношения
- Етични стандарти във връзката с клиента
- Етични стандарти в научните изследвания
- Етични стандарти в писането и публикациите
- Етични стандарти в обучението и преподаването

Благодаря за вниманието!